

HANILA VALLA TEATAJA

Nr 1 (25)

April 2010

Ilmub 1997. aastast

Austatud Hanila valla elanikud!

Mul on heameel kirjutada meie uues vallalehes. Tahaks loota, et sellest lehest saab meie tegemiste ja toimetamiste kajastaja. Nende lugude, mis ajalooks saanud, mis tegemisel ja mis toimumas tulevikus.

Samas mõeldes sellele, mis täna meie ümber toimub, erilist optimisemi meisse ei süsti – vähendatud tööajad, koondamised, töötus. Ei midagi ilusat. Samas peame oma mõtetega elama juba homses, sest tänane annab aega mõelda sellele, mis toimub meie ümber ja mida me saaksime teha paremini. Parema paik, kus meil oleks hea ja turvaline elada. Parema paik, kus ka teised tahaksid elada. Siin ei tasu ainult loota teistele. Ja kui nüüd hästi mõelda, siis saaksime juba täna üht-teist endi ümber muuta. Näiteks koristame saabunud kevade puhuks meile kuuluvad maad, krundid, hoonete ümbrused ja hoiame need korras. Seda pole ju palju ja ei nõua teab mis ressursi, aga alustuseks siiski.

Soovin teile kõigile ilusat kevadet!

Mardo Leiumaa
volikogu esimees

Valla infolehe järglane

Pärast pikka pausi hakkab taas ilmuma valla leht. See leht loeb ennast küll eelmise infolehe järglaseks, kuid on sisult sellest täiesti erinev.

Eelkäija kajastas peamiselt vallavolikogus ja -valitsuses otustatud. Näputäis oli juures infot kultuuri ja hariduse vallas toimunust. Selle lehe aeg sai otsa, kui igasugusele info avaldamisele hakati piire sättima. Kord loeti üks valdkond delikaatseks, mõni aeg hiljem juba teine. Ei peetud enam heaks tooniks avaldada andmeid, kes millise maatüki tagasi sai või mida naaberküla mees üldse toimetab.

Kahjuks ei olnud valla infolehe koostajate hulgas inimest, kes oleks kirjutanud artikleid ja jutte nagu päris ajalehes. Otsiti seda inimest ka vallast, kuid keegi ei tahtnud vallalehe vedamist enda peale võtta. Õnneks on need inimesed nüüd olemas ja valmis valla lehe uuesti käima lükkama.

Esialgu tahame välja anda neli numbrit aastas, üks iga kvartali keskel. Osa paberile trükitust anname külaliidrite kätte jagamiseks, osa paneme raama-

tukogudesse ja mujale avalikesse kohtadesse. Valla kodulehel jäävad uue lehe numbrid lugemiseks ja salvestamiseks pidevalt kättesaadavaks.

Kirjutamisväärset on rohkemgi, kui lehte mahub. Nii mõnigi meile oluline uudis ei huvita suurt ajakirjandust, aga kusagil peab seda ju levitama. Mõnigi uudis jõuab kolme kuuga hapuks minna ning pole järgmises valla lehes enam uudis. Vahel võib valda puudutav ajalugugi uudis olla, kui seda mõne tähtpäeva saabudes meelde tuletatakse. Uudised, mis lehte ei jõua, avaldatakse valla kodulehel.

Et leht sisukam tuleks, ootame aktiivset koostööd. Kaasalõõmiseks ei pea suur kirjaoskaja olema, piisab teinekord ideestki, millest kirjutada.

Loodan, et kõik kes me Hanilat omaks peame, hindame selle lehe tegijate pingutusi jagada meile uudiseid, tuletada meelde meie juuri ja minevikku, lahendada oleviku probleeme.

Arno Peksar
vallavanem

Jäätmeveo muudatustest meie vallas

Kolm aastat kestnud jäätmeveoleping Hanila valla ja AS RagnSells vahel lõppes tänavu 1. aprillil. Kuna üheksa omavalitsuse koostöös korraldatud jäätmeveo ühis- hanke võitnud AS Jõgeva Elamu otsustas sõlmitud lepingut mitte täita, siis olid omavalitsused sunnitud korraldama uue hanke. Lepingu rikkumise eest maksis AS Jõgeva Elamu trahvi 200 000 krooni.

Uue hankega leitav vedaja peab piirkonda teenindama hakkama II poolaastast, seni kehtivad lepingud senise vedajaga. Muidugi võib hanke tulemusel vedaja jääda ka samaks.

Uus vedaja peab lisaks olme- jäätmetele esitama ka ohtlike jäätmete, paberi ja papi ning suur- jäätmete veo hinnapakumised.

Ohtlike jäätmete kogumise ringe hakkavad omavalitsused tellima vähemalt kord aastas. Paberi ja papi kogumiseks paigaldatakse valla territooriumile vastavad konteinerid. Vald maksab vedajale paberi, papi ja ohtlike jäätmete veo ning viimaste kahjutustamise kulud kinni. Füüsilisele isikule ei too nimetatud jäätmete äraandmine lisakulusid. Suurjäätmete äravedu võib igauks tellida vedaja hinnakirja alusel.

Olmejäätmete veosagedused jäävad samaks. Suvemajade omanikud võivad soovi korral lepingud sõlmida ainult suviseks poolaastaks. Kui seni oli väiksem konteiner 140 liitrine, siis uus vedaja peab pakkuma ka 80 liitrise konteineri teenindamist. Mis hinnaga uus vedaja teenust osutab, selgub

pakkumise käigus aprilli teises pooles.

Vedaja vahetudes pöördub uus vedaja kõigi jäätmevaldajate poole lepingute sõlmimiseks. Korraldatud jäätmeveost vabastatakse ainult erandkorras, peamiselt põhjusel, kui hoonet üldse ei kasutata. Omavalitsusel on õigus hoonete mittekasutamist kontrollida, näiteks nõudes elektrimüügifirma tõendit, et eelneval aastal ei ole elektrit kasutatud. Erandkorras jäätmeveost vabastatu peab korrektselt esitama aruande ja tõendid jäätmete äraandmise kohta. Hoonete omanikel, kel tekib vähe olmejäätmeid, soovitame kooperaeruda kulude kokkuhoiduks mitmekesi ühe konteineri juurde.

Arno Peksar
vallavanem

Playback show

18. märtsil toimus Vatla Põhikoolis *playback show*.

Esimesena astus lavale Aleksander Rõbak (Joel Rummel) oma looga "Fairytale". Nagu ikka, suudab hea lugu end kuulama panna, nii seekordki. Õnnestunud loo valik ja hea esitus.

Teisena vallutas lava Lady GaGa I (Kerli Ristikivi, Anu Vainu, Triinu Nelis) looga "Bad Romance". Rütmikas lugu tiivustas esinejaid tagant veel hoogsamalt liikuma. Silma jäid erilised kostüümid ja huvitav liikumine.

Seejärel tulid lavale Bad Boys Blue poisid (Rando Valk, Tõnis Antonov, Sten Lääts) vana tuntud looga. Julge esitus ja tore lugu.

Neljandana tuli lavale taas Lady GaGa, kuid teises koosis (Rosa-Angelika Antonov) ja uue lauluga "Poker Face". Taas jäi silma Lady GaGa ilus kostüüm ja rütmikas liikumine.

Viimasena astus üles Kihnu Virve koos pereansambliga (Karin Saviots, Janely Vestli, Marete Saluste) looga "Mere pidu". Virvele oli toeks ka tema fänniklubi, kes elas reipalt kaasa. Hoogne eestikeelne lugu pani publiku kaasa laulma ja plaksutama.

Zürri hääletuse tulemusel jaotusid punktid päris võrdselt.

1. koht Lady GaGa I (Kerli Ristikivi, Anu Vainu, Triinu Nelis).

2.-3. koht Aleksander Rõbak (Joel Rummel)

2.-3. koht Kihnu Virve pereansambliga (Karin Saviots, Janely Vestli, Marete Saluste).

4. koht Lady GaGa II (Rosa-Angelika Antonov).

5. koht Bad Boys Blue (Rando Valk, Tõnis Antonov, Sten Lääts).

Lapsevanem **Liivi Vainu**

Rahvusvaheline folkloorifestival Baltica 2010

Lasterühm "Kullerkupud". Foto Ruth Lobjakas

20. veebruaril toimus Pärnus Nooruse majas folkloorirühmade "Baltica" festivali ülevaatus. Kokku astus üles 22 folkloorirühma, neist kaks Läänemaalt Hanila vallast. Rühmadele andsid hinnangu tunnustatud folkloristid Ingrid Rüütel, Igor Tõnurist, Sille Kapper ja Raivo Sildoja.

Väga hästi läks ka ainukesel lasterühmal „Kullerkupud“, mis oli kokku pandud Vatla ja Virtsu põhikooli õpilastest ja keda juhendasid Ruth Lobjakas ja Piret Leiuraa. Kavas olid Läänemaalt pärit regilaulud, pillilood, laulu-

mängud ja tantsud.

Ingrid Rüütel kiitis lasterühma etteastet. „Täiesti kompekt! Lapsi ei ole kerge esinema panna. Nii hästi, et nad tunneksid: see on nende laul ja mäng, mida nad laulavad-mängivad. Kompositsioon ja esitus - kõik oli tore“, kinnitas teenekas folklorist.

Tänavune „Baltica“ festival toimub 9.-12. juulini Eesti erinevates linnades, Pärnus 11. juulil.

Triin Vare

Vatla raamatukogu direktori kt.

Virtsu põhikool ja lasteaed ühinevad

1940. aastal alustati koolihariduse andmist Virtsu poolsaarel, seega võime käesoleval aastal tähistada juubelit – 70 aastat kooli asutamisest. 1967. aastal avati Virtsus lasteaed, esimene alusharidust andev asutus Hanila vallas. Auväärses eas on seegi asutus. Nüüd ootab poolsaare hariduselu suuri ümberkorraldusi.

Hanila vallas on lapsi õpetatud enam kui 300 aastat, ette on tulnud nii paremaid kui halvemaid aegu. Praegu, kui laste arv väheneb pidevalt, on koolide ja lasteaedade ees küsimus – kuidas jääda ellu?

Esimeseks sammuks hariduse elujäämiskursusel meie vallas on kahe haridusasutuse liitmine: 1. septembrist 2010 ühinevad Virtsu Põhikool ja Virtsu Lasteaed üheks asutuseks nimega Virtsu Kool.

Miks? Esimene ja kõige suurem

põhjus on – elu ise sunnib. Mitmed töötajad on ühised, paljud üritused peetakse koos, lasteaiahoonest kolmandik on kooli hallata, seal asuvad poiste tööõpetuse klassi ruumid, edaspidi toimuvad lasteaia ka kodunduse tunnid. Lasteaia katuse all tegutseb ka perearst, kes ühtlasi täidab kooliarsti ülesandeid. Kui nii tihedalt seotud ollakse, siis tundub loogilise sammuna leivad ühte kappi panna, sest üheskoos majandada ja koos edasi liikuda on ju kergem.

Jääb üle leida Virtsu Koolile juht, avada kaunilt renoveeritud lasteaiahoone ja tere tulemast Virtsu kooli!

Virtsu Põhikooli ja lasteaia tegemistest saate lähemalt lugeda kooli kodulehelt www.virtsukoolx.webs.com

Airi Aavik

Virtsu Põhikooli direktori kt.

Salumäe Seltsi paremaid hetki

2004. aasta suurtes organisatsioonide tuultes sai kolme Hanila valla küla elanike soovil moodustatud MTÜ Salumäe Selts. Kampa löid Kõera, Ullaste ning Salevere küla ja nimi sellest, et keskne tegevus toimub imekauni Salevere Salumäe ümber. Elanikke on külades kokku umbes 30. Suvekodusid on rohkesti, sest meri ja omapärane loodus meelitab. Selle tõttu saame üritusi ja toimetamisi rohkem soojal ajal teha.

Esimene suur tegu oli PRIA-le rahataotlus kirjutada, et internetiühendus külla tuua. See oli raske ülesanne, sest kogemusi polnud, aga

2005. aasta septembriks olid seltsil oma ruumid ja seal avalik internetipunkt. Ka peredele tekkis võimalus koduseks internetiühenduseks.

Juba enne seltsi loomist, nimelt sajandi vahetusel hakkasime pidama vana-aasta öösel küünlaüritust. Valgustame Salevere Salumäel teeraja, allika ning kaljurahnud. Lagedale platsile moodustame ratsaristi. Mõnel aastal on olnud ka jääskulptuurid. Kui kodudes on uus aasta vastu võetud, koguneme Salumäele, süütame valmis pandud küünlad, võtame vastu külalisi ning soovime head uut aastat. Parematel ae-

gadel on süüdatud kuni 700 küünalt. Rahvale see meeldib, sest talvel on õueüritusi vähe. Tahaks esimesele mõttealgatajale Epp Kärvetile aitäh öelda ja traditsiooni jätkata.

Toredad on ka meie volbriööd. Tõeline nõidade möll. Tasub kaema tulla ja oma võimed proovile panna. Külalisi on olnud päris palju ja kaugel. Nii et kohtume ka selle aasta volbriöö!

Veel tähistame jõule, jaanipäeva, munadepühit. Kevadeti teeme koristustalguid. Salumäel hooldame puisniitu. Väga hästi sujub koostöö Matsalu Rahvusparki ja Keskkonnaametiga. Saa-

me hooldustööde peale väikseid projekte kirjutada, mis meie äraelamist kergendab. Nende abiga rajasime ka välikäimla matkaraja juurde.

Oma esimesed rahad saime vanaraua kogumisest. Seda viisime esimestel kevadatel ikka suured autokoormad ära. Veel peame tänama Hanila Vallavalitsust rahalise abi eest. Oleme kõik tublid ja toimetame edasi, aga tuhat tänu Larissa Mandelile, Eha Kukele ja Viivi Jäele, kelle hea sõna ja abita Salumäe Seltsi poleks.

Kena kevadet, jätkuvat koostööd, häid projektimõtteid ja palju raha kõigile!

Eha Raja

Salumäe Seltsi juhatuse liige

Õpilased lauatennises tublid

9. veebruaril toimusid Läänemaa Koolispordi Lauatennise Meistrivõistlused. Virtsu Põhikooli õpilaste tulemused:

1. koht Tommy Raid Vânt, alustas treeninguga sügisel, osales võistlustel esmakordselt.

1. koht Riina Kopti, eelmisel aastal 2. koht.

3. koht Eha Põhako, võistles vanemas vanusegrupis koos keskkooli tüdrukutega.

3. koht Joosep Laev.

Kõmsi Lasteaed-Algkool:

2. koht Rauno Sepp, temagi alustas treeninguga sügisel ja oli võistlustel esmakordselt.

Vatla Põhikooli õpilaste tulemused:

1. koht Janely Vestli, Toomas Vestli.

2. koht Kertu Saviots, Karin Saviots, Aaro Õismets.

3. koht Marete Saluste.

Võistkondlikus paremusjärjestuses saavutas esikoha Vatla Põhikool, võites Läänemaa Lauatennise Karika, mis ühtlasi omistab Vatla ka Läänemaa parima kooli tiitli lauatennises.

Võistkondlik paremusjärjestus:

1. Vatla Põhikool, 2. Haapsalu Gümnaasium,

3. Ridala Põhikool, 4. Kullamaa Keskkool,

5. Virtsu Põhikool, 6. Wiedemanni Gümnaasium,

7. Lihula Gümnaasium, 8. Kõmsi Lasteaed-Algkool

9. Haapsalu Linna Algkool.

13. veebruaril saavutasid Vatla poisid Toomas Vestli ja Aaro Õismets Vabariigi Kadettide meistrivõistlustel Narvas 2. ja 4. koha. Sellist saavutust pole lauatennises varem Läänemaal olnud. Läänemaa Rahvaliiga meister 2009-2010 on Toomas Vestli. Kuni 13 aastaste poiste vanusegrupis oli 1. Aaro Õismets, kuni 13 aastaste tüdrukute vanusegrupis 2. Janely Vestli.

Eduard Brok

Hanila lauatennise treener

Hanila valla rahvastik 2005 - 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Rahvaarv	1820	1782	1735	1708	1690
Sündimus	10	10	14	12	9
Suremus	26	20	20	22	21
Loomulik iive	-16	-10	-6	-10	-12
Sisseränne	32	30	47	54	71
Väljaränne	54	67	68	62	87
Rände saldo	-22	-36	-21	-8	-16

Emakeelepäev Vatla koolis

Vatla koolis on aastaid tähistatud emakeelepäeva. Tänavu peeti emakeelepäeva ilukirjavõistlus, millest võtsid osa kõik õpilased. Lisaks teksti ärakirjale tuli kirjutatu ka illustreerida. „Kui iga päev oleksid lastel sellised kirjatööd,“ unistasid õpetajad.

1. klassi arvestuses oli ilusaim käekiri Alex Rumelil, 3. klassi õpilaste hulgas Roosa-Angeelika Antonovil ja 4.–6. klassi õpilastest Tõnis Antonovil.

Masinviltimise kursus Vatlas

Kohaliku Omaalgatuse Programmi rahastamisel osteti Vatla mõisas asuvasse õmblustuppa viltimisemasin ja toimus koolitus. Masinviltimine on mõnus ajaviide, mis ei vaja keerulisi oskusi. Viltimise käigus saab omavahel ühendada erinevad kangastruktuurid, pitsid, pärlid, erinevad kiud ja lõngad. Viltimine on fantaasiaküllane töö ja kasutusvaldkond lai: rõivaste kaunistamine, seinapildid, padja- ja kotikaunistused, ehted.

Helju Viikmann

Vatla kooli direktor

Helmut Polberg – Hanila valla aukodanik

Helmut Polberg on sündinud 2. märtsil 1935 Rame külas Kera talus. 1943–1950 õppis Hanila 7-kl. koolis. Lihula keskkooli lõpetas 1954, Eesti Riikliku Kunstiinstituudi 1961. 1954–1955 töötas Lihula Kultuurimajas dekoraatorina, 1961–1970 Tallinnas ETKVL-i Kaubandusliku Reklaami Valitsuses kunstnikuna.

Ta on teinud kaastööd kirjastusele “Valgus”, 1970. aastast pidevalt kirjastusele “Eesti Raamat”. 1975–1991 „Eesti Raamatu“ mittekooesiluline kunstnik, seejärel vabakunstnik. Kunstnike Liidu liige 1984. aastast. Tegeles tarbegrافیkaga, paljude firmamärkide autor (kondiitritoodete vabrik Kalev 1960, Eesti Reklaamfilm 1967, Leibur 1976).

Helmut on abielus tekstiilikunstnik Liane Polbergiga. Peres tütar. Kolm lapselast. Viimased aastakümned on ta elanud ja töötanud oma kodutalus Keral.

Heinz Valk Helmutist: „Oma loominguga kuulub ta Eesti raamatukujundajate tippklassi, kelle töid on hinnatud mitmeid kordi aasta kauneima raamatu tiitli vääriliseks ning ta on pälvinud ka vabariikliku trükigraafika preemia. Rida tema kauneid ja stiilpeeneid raamatuid (L. Andreseni „Kirjamees ja rahvalugustaja B. G. Forselius“ 1991, V. Milleri „Esimesed eesti raamatud“ 1976, P. Toominga „Tähelepanu, pildistan!“ 1986 jpt) on põlistatud meie raamatukunsti ajalukku.“

Kodukülas, koduvallas ja Läänemaal tuntakse Helmutit kui väsimatut kodu-uurijat, kui Lõuna-Läänemaa ajaloo elavat entsüklopeediat, kui kohalike kultuuriväärtuste päästjat ja säilitajat tule-

vastele põlvedele. Juba keskkoolipoisina kogus ja saatis ta Emakeele Seltsile kohalikku rahvaluulet ja pärimusi. Alates 1960. ndaist aastaist on ta kogunud etnograafilisi esemeid, vanu trükiseid ja fotosid, millel kõigel on oluline tähtsus Lõuna-Läänemaa ajaloo ja kultuuri jaoks.

Kogumismatkadelt koos H. Valguga on Eesti Rahva Muuseumisse jõudnud tuhatkond Hanila, Karuse, Varbla, Lihula ja Mihkli kihelkonna etnograafilist eset. Helmut teab kõigi Hanila ja Karuse muinasmälestiste asukohti, on neid ise

Putke veski Kause külas Jakobi talus. Peremees August Putk seisab keskel (heledates riietes).

August Putk oli sotsiaaldemokraat ja kiitis kangesti vene valitsust. Kui Eestis riigikord muutus, tegi uus valitsus temast kulaku ja ära võeti nii veski kui ka elumaja. Putke majas oli aastaid Hanila külanõukogu. Siberi-sõidust pääses juhuse tõttu, tema asemel küüditati öde Roosi. Pärast seda muidugi Augusti suhtumine vene valitsusse muutus. Aga siis oli juba hilja.

Tänapäeval on veski alusmüürid näha Kõmsi teeristi lähedal külatee ääres.

Karl Tähe foto on tehtud Eesti Vabariigi lõpuaastatel

Hanila Vallavolikogu otsus nr. 31
Hanila valla aukodaniku nimetuse andmine
 Juhindudes Hanila valla põhimääruse § 5 lõikest 1 ja arvestades volikogu haridus- ja kultuurikomisjoni ettepanekut, Hanila Vallavolikogu otsustab:
 1. Anda Helmut Polberg'ile Hanila valla aukodaniku nimetus austusavaldusena kodu-uurijana kultuuriväärtuse kogumise ja järeltulevatele põlvedele säilitamise eest.
 2. Otsus jõustub vastuvõtmise päevast.
 Kõmsi, 22. veebruar 2010.
 Volikogu esimees Mardo Leiumaa

avastanud ja uurinud, olnud teejuhiks arheoloogidele.

1970. ndail aastail õnnestus Helmutil kokku koguda Karuse pastor Ernst Lüdigi muinaseemete kollektsiooni säilinud esemed. Praegu hoitakse neid haruldasi muistiseid Tallinnas Ajaloomuuseumis.

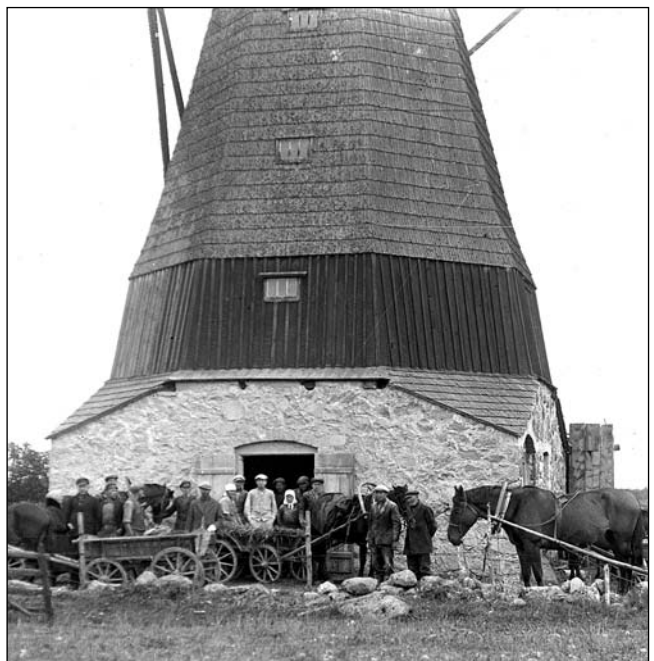
Helmuti eriline teene kodukoha kultuuriväärtuste säilitamisel on Kinksi külast Kaasiku talust pärit külapiltnike Karl ja Jaan Tähe klaasnegatiivide hävingust päästmine ja üleandmine Hanila muuseumile. Ühele maamuuseumile on taoline pildikollektsioon haruldane varandus. Hanila Muuseumi Selts lasi kõigest 1400-st

klaasnegatiivist valmistada fotod. Nendel pildidel on Hanila ja Karuse külade ajalugu 1920–1940.

Helmut idee oli Porsiku Kusti kogutud vanavarast Hanila Muuseumi asutamine. Ta on olnud ammendamatu teabeallikas Hanila muuseumi näituste ja trükiste koostamisel, on avaldanud artikleid Hanila ja Karuse kultuuriloost.

Aukodaniku tunnistus anti Helmut Polbergile kätte 6. märtsil Tallinnas, õnnitlemas käisid abivallavanem Mart Viipsi ja kultuurikomisjoni esimees Jüri Mõniste.

Hanila vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjon

Hermi Vain – aunimetuse Maasool laureaat 2010

Hermi Vain on sündinud 1929. aastal Läänemaal Massu vallas (praegune Hanila vald), Kause külas, Raguni talus.

1943. aastal lõpetas ta Hanila kuueklassilise kooli. Õpingud Lihula keskkoolis venisid sõja tõttu, lõputunnistuse sai 1949. aastal. Haridustee jätkamisel langes valik Tallinna õpetajate instituudile, seal omandas Hermi kahe aastaga loodusloo- ja geograafia õpetaja kutse.

Pärast instituudi lõpetamist töökohta valides otsustas Hermi Hiiumaa kasuks – tundus põnev meretagune koht, kus seni ei olnud õnnestunud käia. Algul oli kavatsus kolm suunamisaastat ära olla, eks siis vaatab mujal Eestimaal ringi. Läks aga nii, et Hiiumaa le kooliõpetajaks jäi Hermi tervelt 34 aastaks. Algul Jausa koolis, 1953. aastast Kärkla keskkoolis.

1957. aastal lõpetas ta töö kõrvalt Tartu Riikliku Ülikooli geograafia-loodusteaduskonna. Lisaks bioloogia ja keemiainstituudile keskkoolis andis tunde ka õhtukoolis.

1960.-ndaail aastail osales aktiivselt Hiiumaa

looduskaitse arendamises, tegeles lindude rõngastamisega. Oli aktiivne matkaja. 1966. aastal ilmus tema sulest reisi juht "Mööda Hiiumaad". Hermi oli üks alusepanijatest Hiiumaal tänaseni väga populaarsele orienteerumisspordile.

Pärast naasmist sünikoju andis ta aastaid tunde oma kunagises koolis, Lihula keskkoolis.

Kuna tema kodukirik Kõmsil oli varemeis, leidis Hermi endas tahet ellu äratada Hanila kogudus ja asuda korraldama kiriku taastamist. Hanila kogudus taastati 1993. aastal, kirik taaspühitseti 1997. See sündis viimasel hetkel enne kirikuhoone lõplikku lagu-

Hanila Vallavolikogu otsus nr. 30 Aunimetuse "Maasool" andmine

Juhindudes Hanila valla põhimääruse § 6 lõigetest 3, 4 ja 8 ning arvestades volikogu haridus- ja kultuurikomisjoni ettepanekut, Hanila Vallavolikogu otsustab:

1. Anda Hermi Vain'ule aunimetus "Maasool" valla kiriku elu edendamise eest.
2. Määrata Hermi Vainule aunimetusega kaasnev rahaline preemia 7000 krooni.
3. Otsus jõustub vastuvõtmise päevast.

Kõmsi, 22. veebruar 2010.
Volikogu esimees Mardo Leiumaa

nemist. Tema algatusel on leitud tublisid annetajaid ja tehtud kirikus mahukaid taastamistöid. Alati on Hermi koristus- ja talgutöödel ka ise käed pannud.

Kui taastati õigeuskogudus Kõmsil, võttis Hermi ka selle kogudusehoone taastamise mured enda kanda. 2009. aastal kirjutati projektitaotlus Kõmsi kiriku varemete korrastamiseks. Veel säilinud müürid on ilusaks näiteks 19. sajandi Muhu ehitusmeistrite käetööst.

Samuti korraldab Hermi igasuviseid kirikuliste-pensionäride ekskursioone mööda Eestit. Alati on ette valmistatud põhjalik kultuuri- ja ajalooline reisikava.

Hanila muuseum on oma tegemistes kasuta-

nud Hermi tehtud uurimusi ja ettekandeid nii kiriku kui ka üldisemast kohalikust ajaloost. Virtsu Harrastusmuuseum on saanud tema käest huvitavaid arhiivideid otsitud ja saksa keelest tõlgitud materjale vanemast mõisaajast siinkandis.

Siiani tegutseb Hermi harrastusornitoloogina ja edastab linnuvaatlusandmeid.

Hermi on alati rõõmsameelne ja abivalmis. Oma mitmekülgsete kultuurihuvide ja laialdaste teadmistega, kohusetundliku ja tagasihoidliku elustiiliga on ta ehe näide ühest tublist haritud eesti mehest.

**Hanila vallavolikogu
haridus- ja kultuuri-
komisjon**

Trööstitu on olnud iga kogudusest ilma jäetud jumalakoja käekäik. Nii oli see ka muinsuskaitsealuse Hanila kirikuga peale aastat 1969. Täiesti rüüstatuna jõudis see Saare-Lääne vanimaid ja stiilsemaid kirikuhooneid ära oodata oma koguduse taasloomise 1993. Kaks aastat varem alanud restaureerimistööd said seeläbi õige tähenduse - ükski vana kirik ei tohi olla muuseum, vaid jumalateenistuste püha paik. Kuni ehitustööd pikihoones kestavad, saab jumalateenistust pidada 29. novembril 1997 taaspühitsetud kooriruumis.

Silmapaistvalt kõrge ja avar, ühelööviline, harvaesinevalt paarisakendega, käärkambri ja tornita, apostel Paulusele pühitsetud kirik Hanilas võidi valmis ehitada vaid mõni aeg hiljem oma lähinaabrist - Karuse püha Margareeta kirikust, seega 1270. aastail. Läänetorn valmis alles 1859, jättes eeskoja varju algse raidkivist teravkaarelise peaportaali.

1709. aastast, Põhjasõja ajast, mis enamikule Eesti kirikutest tõi kaasa üksnes hävingut, pärinevad erandlikult Hanila kiriku baroksed altarisein ja kantsel, oletatavasti Friedrich Weissi, sama Pärnus tegutsenud nikerdusmeistri tööd, kes kantsli tegi Haapsalu Jaani kirikussegi.

www.eelk.ee

Lugemisaasta Hanila valla raamatukogudes

2010. aasta on kuulutatud Eestis ja ka väljaspool Eestit asuvates koolides ja ülikoolides, kus õpetatakse eesti keelt, lugemisaastaks. Varem on tähistatud raamatuaastaid 1935, 1975, 2000.

Lugemisaasta eesmärk on tuletada meelde, et lugemine on nauding, mis annab nii elamusi kui ka teadmisi. Püütakse jõuda võimalikult paljudeni east ja asukohast sõltumata. Aasta korraldamisest võtavad osa raamatukogud, koolid, asutused, ühingud, seltsid - kõik, kes on seotud lugemise ja raamatuga. Lugemisaasta põhitähelepanu on suunatud siiski lastele ja noortele. Väärtushinnangud pannakse paika kodus. Peres, kus on lugemine au sees, kasvavad ka raamatusõbralikud lapsed. Lasteaiad, koolid ja raamatukogud saavad vaid kaasa aidata ja koostööd teha.

Vabakutseline koolitaja-nõustaja Mikk Sarv on öelnud, et raamatukogu peaks olema see koht, kus kõneldakse, loetakse luuletusi, lauldakse, räägitakse tehtust ja antakse edasi kogetut ehk romantilisemalt väljendudes – maaraamatukogu peaks olema „hinge eluase“.

Paljud maaraamatukogud võitlevad praegu selle eest, et „hinge eluase“ püsima jääks. Rasketel aegadel on raamatukogude osatähtsus alati tõusnud, sest inimene vajab lisaks igapäevasele leivale ka midagi hingele ja vaimule, et vastu pidada. Paar viimast aastat on näidanud, et lugejad leiavad üha sagedamini tee raamatukogusse ja ka uute lugejate arv kasvab.

Hanila valla kolmes raamatukogus lugemisaastal tegemisi jätkub.

Virtsu koolis panime kunstiõpetuse õpetaja Kaire-Leen Variku abiga üles lugemispuu I-V klassi õpilastele. Iga laps saab kas Virtsu raamatukogust või kooli raamatukogust laenuetatud raamatu tagastamisel kaasa lehekese, mis hiljem kinnitatakse puule. Seda, kas lapsed raamatu ikka läbi ka on lugenud, saavad raamatukogutöötajad ja õpetajad pisteliselt kontrollida. Vaatamata esialgu tekkinud kahtlustele on meie lugemispuu juba üsna roheliseks muutunud. Sügisel hakkame loendama kirjusid lehti.

Raamatukogu külastajatele, eriti lastele olid hindamiseks välja pandud „Nukitsa“ konkursi raamatud. Tähistasime lasteajakirja „Täheke“ 50. juubelit ja Jaan Krossi 90. juubelit näitusega. Tulemas on Muumitrollide 65. sünnipäev. Kömsi raamatukogus oli Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud näitus.

Märtsikuus oli valla aukodaniku, raamatuillustraatori ja koduloolase Helmut Polbergi 75. juubelile pühendatud näitus tema illustreeritud raamatutest ja vanadest fotodest. Vatla raamatukogus on mõisa päeva raames plaanitud näitus Vatla mõisast ja mõisaaegsest elust. Samuti Läänemaaga seotud kirjanikest ja kirjanidusest.

Emakeele päeva raames plaanisime Virtsu koolis lugeda näidendit ja lindistada seda. Aga kuna algasid olümpiaadid, lükkub asi kevadepoole edasi. Kömsi kooli õpetajatele ja lastele tutvustatakse uudiskirjandust. Lasteraamatupäeva raames meisterdatakse Vatla kooli lastega lemmikraamatut ja kirjutatakse sinna

Virtsu õpilaste lugemispuu

ka tekst. Virtsus loeme lasteaialastega Muumitrollide tegemistest. Aprillikuus võtavad kõikide valla koolide algklasside õpilased osa kirjanduse tundmise võistlusest Lihulas. Sellele eelneb kodutöö Ilon Wiklandi, Ernst Enno, Vanda Sõel-sepa jt. eesti lastekirjanike raamatutest.

Maikuuks on plaanitud lugemisaasta kõige suurem projekt: Kömsi ja Virtsu kooli algklasside ekskursioon Urvasesse Pokumaale. Eelnevalt on tutvutud Edgar Valteri eluloo ja raamatutega. Uuritud pokude hingeelu, korraldatud viktoriini ja küllap jõuame veel lugeda pokuraamatuid. Projekt on kahe raamatukogu ja kahe kooli ühissetevõtmine, aga kindlasti on vaja ka lastevanemate toetust.

Kömsil käib aastaid koos eakate daamide-raamatusõprade ring. Plaanis on kutsuda esinema üks tuntud meenukirjanik. Vatla raamatukogus on tulemas laenusõhtu. Ja Virtsus käivad läbirääkimised tuntud ajakirjaniku, raadio- ja teletöötaja ning pedagoogi Härmo Saarmiga, kes tutvustaks meile Sirje Kiini koostatud mahukat ülevaateraamatut luuletaja

Marie Underi elust ning loomingust ja loeks tema luuletusi.

Terve aasta plaane ei jõua siinkohal üles lugeda ja need võivad ka aasta jooksul muutuda. Teretulnud on muidugi meie lugejate soovid ja ettepanekud.

Raamatukoguhoidjatel on aga ka üks suur ettepanek. Kuna riigi toetus kogude täiendamiseks on suuresti vähenenud ja paljude omavalitsuste rahakotid on jäänud üsna õhukeseks, kutsub Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing lugemisaastal kõiki lugejaid üles kinkima oma kodukandi raamatukogule üht raamatut. Kinkides raamatukogule, teeme kingituse paljudele ja rikastame kohaliku raamatukogu lugemisvalikut. Üleskutsega saab tutvuda ERÜ kodulehel ja kohalikus raamatukogus. Enne kui olete otsustanud kinkida, võiksite pidada nõu raamatukoguhoidjaga. Virtsu raamatukogu juba rõõmustab saadud kingituste üle.

Meeldivaid lugemis-elamusi kõigile raamatusõpradele!

Hanila valla raamatukoguhoidjate nimel

Tiia Lepik

Nüüd on õige aeg!

Julgen väita, et masust on kasu ka. Sellest võib olla raske aru saada, kui tööd ei leia või palka on kärbitud, kuid kas pole me hakanud rohkem mõtlema ja rääkima tõeliselt olulistest asjadest? Ehk on meil siiski võimalik rasket aega enda kasuks tööle panna, arenda ja õppida? Peatugem võimalustel, mis tänases Eestis tasuta kättesaadavad on.

Eesti Töötukassa teenuste osakonna juhataja Kadri Lühiste ja tööturukoolituse teenusejuht Karin Andre selgitavad, et töötajad jäänud inimeste koolitamise eesmärk on nende tööle aitamine. Koolitus iseenesest töökohta ei loo. Seetõttu on töötukassa praeguses olukorras suunanud oma tähelepanu nende teenustele, mis on realselt töökohaga seotud ning aitavad tööandjal seda luua. Sinna hulka kuuluvad tööandjale makstav palgatoetus, tööpraktika jne. Näo pööramine tööandjate poole on ka esimesi tulemusi andnud: selle aasta jaanuaris ja veebruaris lisandus uusi töökohti töötukassale vahendamiseks kaks ja pool korda rohkem kui eelmisel aastal samal ajal, ja palgatoetuse abil sai tööle 6 korda rohkem inimesi kui terve eelmise aasta jooksul kokku. Ümber- või täiendõpet pakutakse reeglina siis, kui silmapiiril terendamas realsed töökohad, kuid

nendele sobivate töötajate leidmine eeldab töötute koolitamist. Küll aga julgustavad Kadri ja Karin ettevõtjaid-töötajaid töötukassaga ühendust võtma ja kõike eelmainituga seonduvat uurima. Lähem infot: www.tootukassa.ee.

Käesoleva aasta I poolaastal pakub pea 40 kutseõppeasutust ja rakenduskõrgkooli tasuta kursusi ka töötavatele inimestele, sealhulgas lapsepuhkusel emad, erivajadustega inimesed ja teised inimesed, kes hetkel ei tööta, aga pole ka töötuna arvel. Oppida on võimalik väga erinevaid asju: keeltest ja suhtlemisest laevanduse ja lennundustehnikani. Kui oled Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleheküljelt: www.hm.ee/ tasuta kursused endale sobiva välja valinud, tuleb kontakteeruda kursust pakkuva õppeasutusega ja teha kindlaks kas kohti ikka on. Kui seekord kohad täis, tasub proovida järgmisel poolaastal, sest tasuta koolituste pakkumine jätkub 2013. aastani. Koolitusi finantseerivad Euroopa Sotsiaalfond ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Täiskasvanute tasuta koolitamine toimub ka vabahariduslikes koolituskeskustes, kus sihtgrupiks inimesed, kes pole töötuna arvel. Selle poolaasta koolitusvõimalusi saab uurida Eesti

Vabaharidusliidu koduleheküljelt: www.vabaharidus.ee, pealkirja alt „Programm 2008-2010”. Programmi rahastab Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti Vabariik.

Möödunud aasta augustis Ettevõtjate Arendamise Sihtasutuse (EAS) vahendusel käivitunud koolitusosakute programm on mikro-, väikeettevõtete ja FIE-de seas suurt populaarsust kogunud. Selle abiga saab koolitust taotleda õppeasutustelt ja organisatsioonidelt, kes on kantud teenusepakujate nimekirja. Koolitusosakute programmi tingimusi saab vaadata EAS-i koduleheküljelt: www.eas.ee.

Masu õpetab märkama ja kuulama. Majandusbuuri töistes argiasjades polnud ju aega vanaemade-vanaisade vana aja pajatusi kuulata või jõuda tähele panna, millest su 15-aastane poeg oma sõpradega räägib. Tean oma kogemustest – õppimine seob põlvkondi. Või astu kodule raamatukogust läbi ja küsi uuesti just seda raamatut, mis kooliajal kohe üldse ei meeldinud. Loed ja üllatad jälle. Tunnistust sellise õppimise eest ei anta, aga hingel hakkab helgem ja pilk on ühtäkki avaram.

Külliki Steinberg

Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni Andras projektijuht

Algallika keskus

asub Matsalu rahvusparkis, Matsalu lahe lõunakalda ja Väinamere ühinemiskohal. Meri on tubadest mõnekümne meetri kaugusel, ümbruses inimitühjad rannaniidud ja kadastikud.

Siin on üle kilomeetri oma mereranda, nii puhta põhjaga suplusrandu kui ka ilusaid kivikülve. Külalistemaja maaga külgneval Moori säärel pesitseb luiki ja teisi huvitavaid linde. Seminariruumid ning WiFi ühendus võimaldavad ühendada puhkuse ja aktiivse tegevuse. Algallikasse on tere tulnud koolitajaid, rühmad, pered ja üksikkülastajad tegelema oma meele ja kehaga ning puhkama.

Siin võib veeta aega looduses, vaikuses ja rahu, matkata Matsalu lahe äärsel radadel, uurida omapärase taimestikuga puksiire ja mereranda, vaadelda lindi ja puhata. Saab kasutada sauna, suure kiigega lõkkeplatsi, korraldada paadi- või kanuusõitu, ratsutada hobustega ja teha vankrisõitu. Suvel toimub Algallikal palju enesearengu kursuseid. Näiteks soojas vees vabastava hingamise kursused, Hawaii paastu ja soolepuhastuslaager, joogalaagrid jms.

Täpsemat teavet saab kodulehelt www.algallika.ee.

Noppeid Virtsu kooli õpilaste kirjanditest

Inimeste iseloomu on erinevaid.

Raha on püsimatut.

Tänapäeval on haridus aetud väga mitut moodi erinevaks.

Sportlase jaoks pole vaja ülikooliharidust ja saab kah head palka.

Riigile maksavad meie vanemad ehk kõik maksumaksjad.

Vaid vanavanematelt ja ajaloo õpikust võis lugeda, et kunagi oli kõik teisiti.

Õnn on see, kui õues tuleb ilus ja paikesepaisteline või mõnusalt pakane ilm.

Kui on talunikke, kes kasvatavad vilja ja peavad veisekasvatust, ei pea Eesti riik neid välisriikidest sisse ostma.

Kui on talunikel raha, saavad nad endale osta põllutehnikat, kuna vanatehnika lõppeb ära.

Ma annaks raha veel spordile, et Eesti riigis on väga palju sportlasi ja need tahavad käia välismaal treenimas.

Tunnusta! Märka enda kõrval tublit inimest või organisatsiooni ja esita ta tunnustamiseks! Kandidaate aasta õppija, koolitaja, organisatsiooni ja omavalitsuse tiitlile saab esitada 15. juunini 2010 aadressil: www.andras.ee/tunnustamine

Loe: Ilmunud on ajakirja „Õpitrepp” uus number. Ajakirja saab lugeda kohalikus raamatukogus ja internetiaadressilt: www.andras.ee/opitrepp.

Vaata: saadet „Tagatargemad” laupäeviti kell 18.00 ETV-s, kordus esmaspäeva hilisõhtul ja kolmapäeviti kell 16.00, ETV 2-s kordussaadet reedeti kell 16.45. Saadet saab hiljem vaadata ETV koduleheküljelt: <http://etv.err.ee/arhiiv>.

Kuula: „Huvitajat” reedel kell 10.00 Vikerraadios. Saadet saab hiljem kuulata: <http://vikerraadio.err.ee/kuulaarhiiv>. „Ainult täiskasvanutele” teisipäeviti kell 11.10 Raadio Neljas, <http://r4.err.ee/rukuulaarhiiv>.

Virtsu lasteaed võtab vastu avaldusi

Lasteaias on 18 kohta. Kui soovite oma lapse järgmisel õppeaastal värskelt renoveeritud lasteaeda panna, ootame avaldusi 30. maini aadressil Virtsu Põhikool, Pargi 4, Virtsu või virtsulasteaed@neti.ee. Tel. 527 5666. Airi Aavik, Virtsu Põhikooli direktori kt.

Kõmsi Lasteaed-Algkool tähistab 4. juunil oma tegevuse 25. aastapäeva

Osavõtjate registreerimine 1. juunini meiliaadressil maretorulepa@gmail.com või tel. 47 72 247. Osalustasu 100 krooni palume kanda Hanila Vallavalitsuse SEB PANK kontole 10602006462001, selgitusse märkida Kõmsi kokkutulek ja oma nimi.

Vallavolikogu esimehe vastuvõtuajad

Vallavolikogu esimehe Mardo Leiumaa vastuvõtuajad Hanila Vallavalitsuses (Keskuse tee 3, Kõmsi): iga kuu teisel ja neljandal neljapäeval kell 11.00-12.30 või kokkuleppel tel 503 0259, e-post mardo@kmet.ee

Kauplusauto

MTÜ Läänemaa Lafka alustas 1. veebruarist kindla marsruudi ja ajagraafikuga kauplusauto teenuse pakkumist Hanila vallas. Kauba eest saab tasuda nii sularahas kui pangakaardiga.

Seoses kauplusauto alustamisega eraldi valla bus-siringi enam ei tehta ja valla kauplustesse saab ainult maakondlike bussiliinidega.

Kauplusauto sõidugraafik alates 1. veebr. 2010

<u>Esmaspäev</u>	
15.05-15.15	Uue-Virtsu
15.25-15.35	Hanila vana bussipeatus
10.00-10.10	Karuse kalmistu
10.20-10.35	Kinksi
10.45-10.55	Ridase
11.05-11.20	Voose
11.35-11.45	Mäense
12.00-12.25	Salevere
12.40-12.50	Kõera
13.05-13.20	Rannaküla
13.30-13.45	Mõisaküla
13.55-14.10	Kuke
14.25-14.35	Kokuta
14.45-15.00	Massu
15.45-15.55	Kaseküla
16.00-16.15	Esivere
16.15-16.30	Esivere
<u>Teisipäev</u>	
10.00-10.15	Linnuse
10.25-10.40	Vatla
10.50-11.10	Nehatu
11.30-11.50	Pivarootsi
12.10-12.30	Lõo
12.30-12.50	Karuse bussijaam

Üleskutse

Valla ajaleht hakkab ilmuma kord kvartalis. Kui soovite oma lugu avaldada või teha ettepanekuid artikli kirjutamiseks, helista numbrile 5622 8546 või kirjuta aadressile hanila.ajaleht@gmail.com

Hanila valla Teataja
 Väljaandja: Hanila Vallavalitsus,
 Hanila sjsk 90102, Läänemaa.
 Tel. 477 2243, vv@hanila.ee, www.hanila.ee
 Toimetaja **Elen Sarapik**
 elen.sarapik@gmail.com, tel. 5622 8546
 Küljendus Mart Mõniste

Üritused Kõmsil

7. mail Emadepäeva kontsert.

16. mail kell 10 kevadlaad Kõmsi rahvamaja esisel platsil.

23. juunil kell 20 jaaniõhtu Ridase vabaõhuplatsil. Rahvuslik eeskava. Tantsuks ansambel XXL Türiilt ja DJ Cozzo.

Üritused Virtsus

1. mail kell 10 kevadised koristustalgud Virtsu pargis. Plaanis vabaõhulava pesu ning pargi ja selle ümbruse korrastamine. Kaasa võtta reha ja kindad. Kõikidele talgulistele soe supp ja morss!

4. juunil kell 18 suvealguspidu Virtsu pargis. Toimuvad lõbusad mängud ja selgitatakse välja Rammumees 2010. Tantsuks mängib ansambel Svips.

23. juunil kell 19.30 jaanituli Virtsu pargis. Sportlikud mängud. Tantsuks ansambel Kullaketrajad.

10. juulil Virtsu Merepäev. Võrkpalliturniir, laad, lasteala, vibulaskmine, kontsertprogrammis Toomas Anni, õhtul tantsuks Sunshine Company ja DJ Tammela.

Kinksi küla selts kutsub

22. juunil arhailine jaaniõhtu Kinksis kell 19.

18. juulil karusepäev Kinksis, algus kell 10.45 Karuse kiriku ees. Ratsavõistlus, kirikukontsert, laad, lastele sõidud hobuvankril ja ratsa, võistlusmängud, puhvet.

Jumalateenistused Hanila vallas

Hanila koguduse jumalateenistused Virtsu seltsimajas kuu 2. ja 4. pühapäeval algusega kell 13.00.

Karuse koguduse jumalateenistused kirikus kuu 2. ja 4. pühapäeval algusega kell 14.30.

Õpetaja Lembit Tammsalu, tel 553 0045

Virtsu Külalistemaja

aitab Teid meeldejäeva sünnipäevapeo korraldamisel, toreda perekondliku tähtpäeva tähistamisel, peielaua tegemisel või lihtsa ja meeldiva sõpradega istumise ettevalmistamisel.

Laiast menüüvalikust saab toitu tellida ka koju.

Tel. 5343 0686

Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus

Meie poolt pakutavatest teenustest lähemalt:

www.pivarootsi.eu

www.lastelaagrid.eu

Kontakt: Katrin Kadakas, tel. 507 6021

pivarootsi@lastekaitseliit.ee